

## ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТУ СУЧАСНОЇ ДИТЯЧОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ

Бібліотека – один із таких культурних інститутів людства, який надає величезний об'єм інформації, доступний для всіх категорій користувачів. Основні функції бібліотек – освіта, інформація, дозвілля.

У сучасних умовах, коли до традиційних книжкових фондів нині додалися аудіо- та відеоматеріали, CD, електронні ресурси, коли пріоритетним джерелом інформації у суспільстві став Інтернет і взяв на себе частину функцій бібліотеки, її традиційна роль має змінитися.

Всеохоплююча інформатизація суспільства відкрила перед сучасними бібліотеками не лише великі можливості, а й ряд проблем, які необхідно вирішувати.

Зараз читачі перетворюються на «віддалених користувачів», відбувається відчуження їх від книги. Знецінення друкованого документа, панування ЗМІ, нових інформаційних технологій, прискорення доступу до цифрових ресурсів призводить до втрати навичок читання серед юних читачів, падіння престижу бібліотеки, книги. Можливість долучитися до будь-якої культури, використовуючи Інтернет та не виходячи з дому, знижує мотивацію до відвідування бібліотек. Все це потребує переосмислення місця і ролі сучасної бібліотеки (і особливо дитячої), перебудови їх функцій, виходячи з нових умов.

Останнім часом чимало пишуть про розширення додаткових функцій бібліотек, як один із шляхів стимулювання читацької діяльності. І, на мій погляд, більшість дитячих бібліотек України успішно використали саме цей шлях свого перетворення, про що свідчать матеріали сайтів багатьох провідних бібліотек України.

Сьогодні дитячі бібліотеки України стали своєрідними центрами проведення дозвілля дітей. Майже при кожній дитячій бібліотеці діють різноманітні гуртки (драматичні, художнього читання, м'якої іграшки, художнього дизайну, декоративно-прикладного мистецтва, народного співу, технічної творчості та ін.). Їхня діяльність спрямована, насамперед, на творчу самореалізацію особистості кожної дитини.

Змінилося і завдання бібліотекарів – сучасним дітям необхідно показати альтернативні форми проведення вільного часу. Для них підійдуть активні форми і методи: зустрічі з цікавими людьми, диспути, дискусії, презентації, турніри, конкурси, ігри. З молодією аудиторією необхідно говорити на доступній їм мові. Затребуваними можуть бути ток-шоу, брейн-ринги, хіт-паради, КВК тощо за аналогією з телепроектами, а також заходи з залученням електронного ресурсу та інформаційних технологій – інформіни, конкурси веб-сайтів, слайд-шоу, відеокліпів та ін.

Зараз перед фахівцями постає завдання підготовки нового покоління до мультикультурного інформаційного світу.

Наразі бібліотеки для дітей не лише активно надають своїм користувачам доступ до Всесвітньої інформаційної мережі, а й стали центрами формування інформаційної культури.

Консультування та аналіз контенту масиву Інтернету – саме це відрізняє бібліотеку від інтернет-кафе та інтернет-клубів. Виконуючи ці функції, дитячі бібліотеки стверджуються як інформаційний посередник і навігатор інформаційних ресурсів: формуються теки вибраних посилань на кращі інформаційні ресурси мережі, створюються вебліографічні покажчики і списки, мультимедійні презентації та віртуальні екскурсії. Добрірки кращих інтернет-ресурсів, представлені на сайтах бібліотек для дітей, стають у нагоді і читачам-дітям, і організаторам дитячого читання.

Дитячих бібліотекарів завжди цікавить, як діти використовують можливості Інтернету, як сприймають бібліотечні сайти, з появою яких значно зріс авторитет бібліотеки. Сучасні читачі раді приходу Інтернету в бібліотеки, який відкрив двері не тільки в безмежний світ інформації, а й у саму бібліотеку. Тому бібліотекарі спрямовують сили на те, щоб у житті дитини комп'ютер та Інтернет посіли гідне місце поряд зі спілкуванням з друзями, книгами, мистецтвом.

Досліджено, що діти з надзвичайною легкістю адаптуються в віртуальному мультимедійному світі, активно використовують інтернет-ресурси в навчальних цілях: для підготовки уроків, написання рефератів, наукових робіт. Створюючи навчальні ресурси, дитячі бібліотеки активно співпрацюють із вчителями, письменниками, науковцями.

Зараз багато дитячих бібліотек мають свої веб-сайти, на яких можна знайти не тільки загальну інформацію про бібліотеку (як це було зазвичай раніше). Читачам також пропонують доступ до корисних ресурсів Інтернету, зазвичай розміщуючи такі відомості в спеціальних розділах сайту.

У світі тотальної інформатизації бібліотечна книга все ж таки залишається найбільш надійною інформаційною одиницею, найякіснішим джерелом інформації та вихователем естетичного смаку. І зараз непросто зберегти за бібліотеками їх культурно-освітню першість, оскільки формування інформаційного суспільства, з одного боку, приваблює бібліотеки як центр, осередок цього суспільства, а з іншого – несе реальну загрозу для бібліотек, які можуть бути витіснені на узбіччя інформаційного поля і систем інформаційних комунікацій, і бібліотекам необхідно прикладати максимум зусиль, щоб у майбутній

суспільній перебудові, у століття електронних комунікацій не втратити свої позиції, не перетворитись у другорядний суспільний інститут.

І найголовніше для спеціалізованих дитячих бібліотек зараз – це допомогти дитині, щоб читання (друкованих чи електронних книг) назавжди стало складовою її життя, невід’ємною потребою, а спілкування із справжньою літературою приносило тільки радість. І, звичайно, щоб книга та Інтернет стали союзниками і доповнювали одне одного.